

ARADUL

Regenerarea morală a sătenilor trebuie pregătită de către intelectuali, ei fiind cei cari pulsează sângele în organele satului

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
 ARAD, Str. Eminescu Nr. 1
 Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
 Apare odată pe săptămână.

ABONAMENTE:
 Pentru particulari: Pentru autorități și instituții

200 Lei 1 An	500 Lei 1 An
100 6 Luni	250 6 Luni
50 3 Luni	130 3 Luni

In străinătate dublu.

Sava Bărbătescu
 Intentionat am așteptat să mă duc mai multe zile delabrușăla îndepărtare a revizorului Sava Bărbătescu din orașul Arad. Poate, din această cauză vom mai fi iar taxați acuzări de solidarizare cu el, știind căre fizică unghurească. E însă alta chestiunea. Revizorul școlar Bărbătescu, omân dărit'o bucată, în scurt timp în care a condus dăruștile treburi a județului și orașului nostru, a căutat să împrume mai ales școlilor din Arad, o pronunțată notă românească. Din vajuteii apărării ai demnității unghurești — au început o violentă campanie de discreditare, atingându-l de rare ori maximum-ul în materie de insultă colomnie. Snaapanii dela munda o ficină anti-românească a imbecilului Zimo și-au arsat veniul acumulat în mai puțin de un deceniu, peste activitatea românească — da domitor politier — a lui Sava Bărbătescu, primul revizor nu pe baze de merite nu de la xiuul vert orate, în fruntea școlilor din județul Aradului. A fost înșos și murdar cu le mai stup.de calomni des- veracitatea cărora, just- care e numai românească, va pronunța.
 În 24 ore, Sava Bărbătescu tribuit să predea agendele revizoratului unui om, în con- căruia nu avem de făcut o obiecțiune, în afara de caia că e membru pasiv al corpului didactic.
 Îndepărtarea tradusă 'n fapt mod neobișnuit, a fost inter- etată ca un prim și direct zultat al campaniei presel minoritare și a presiunilor mar-părt-ulul. Și părerea a- asta are cel mai mulți circaci- e oare logic, ca la cere- a partidului maghiar de care e un alt partid nu mai e rat electoralicește, să fie în- părtat și încă așa de prompt, un funcționar român care n'are să vină decât că e prea român?
 Suntem noi în așa mare mâr- a și subjugati și preșoși de letele asupritorilor de eri- căt să ne înfricoșăm de ac- Ńunea unor excremente a con- tului?
 Și dacă totuși îndepărtarea vizorului Bărbătescu se dato- este prestunilor unghurești și mpuniei absolut tendențioase treinului proprietar dela Er- y Hirlap, aș vrea ca mă- Ńorilor sforilor politice locale, așează sub dogoarea dis- Ńelului emanat de privirile a- mii români din Arad, carl a văzut în Bărbătescu omul e ne trebuia în orașul a- a prea puțin românesc.
 Dar nu, nu putem presupune a ticădoște, căct prea ar fi e și degradant pentru idolii eri, alături de cari am în- untat curajii și și statornici în timentele noastre, vitregia mernică a ator vremuri a- se pentru totașuna.
 Dragomir Valahu.

Congresul dela Timișoara Rufele murdare vor fi spălate... în public — Ungureanu în fața congresului —

Baptiștii între ei
 Reportagiile noastre despre cele întâmplate între bapștii au determinat în tabăra lor multa neliniște și multă enervare. Era și natural. Dădăm pe față lucruri de cari ei păreau departe, folosind în propagașda lor, tocmai acele păcate dar nu cele comise de ei, ci cele comise de alții, afirmând sus și tare, că ei nu sunt așa, ci sunt mai buni. A trebuit un om de talia lui Ungureanu ca să iasă la iveală că și printre ei sunt gunoaie. În această neliniște provocată de o demascare inoportună se ține — Vineri și Sâmbătă — congresul bapșțiilor, la Timișoara. În acest congres, după informașunile ce le avem, va fi pusă și chestiunea Ungureanu et Co., care desigur va produce o ruptură între bapșții din România, pentru că, Ungureanu deși păcatos cum este, are o mulțime de aderenți.
 Anume în acest congres — a cărui desbateri sunt publice — se va cere lui Ungureanu să justifice ce a făcut cu banii luași și folosiți nu se știe cum, din fondurile uniunii bisericești bapștice din România. Pe chestiunea aceasta vor fi ample desbateri, deoarece Ungureanu va căuta să dea explicașuni.
 Aceste explicașuni, nu vor fi primite din cauza alor a faseri ce Ungureanu are la activul său cari îi vor fi opuse. Dintre aceste amintim una, din care oricine și poate face o idee despre felul în care interesele personale manevrează în sânul bapșțiilor.
 Neînțelegerile dintre comunitatea bapștice din Arad și Ungureanu duresc cam de vro-o 2 ani. În iarna acestui an, comunitatea voind să aleagă pe altcineva de președinte în locul lui Ungureanu, n-a reușit, deoarece Ungureanu a refuzat să deschidă și să predeie archiva, care conșinea lucruri compromișitoare pentru el. S'a procedat la o nouă alegere s'a redactat un proces-verbal ad-hoc prin care Ungureanu este destituit și înlocuit cu altul. Ungureanu văzând că se trece peste el, a făcut denunș contra celor cari au provocat destituirea sa. Motivele și baza denunșului nu interesează, dar urmarea a fost ca predicatorii bapșții din oraș și din sate, porșiți în propagandă, au fost unul câte unul culeși de jandarmi și aduși la legiune.

După cum se vede din aceste simple constatări, congresul dela Timișoara va fi foarte bogat în lucruri interesante. Vom reveni asupra lor.

Fapte cari trebuie încrustate.

O faptă la care oficialitatea n'a contribuit cu nimic, este demăd de a fi încrustată, și aruncată în fața celor cari ar avea datorla să sprijinească asemenea acșuni, ca ale vrednicului dascăl, Handra Gheorghe din Vârșandul românesc.
 La câșiva km. de granița ungară, înfiptă în inima unui țintut românesc, în care activitatea nefastă a unor trepășuși și renegați de talia unui Negru — negru în e numele și sufletul — contribue la desnaționalizarea românilor, și așa prea mult suspiciosă, din Ungaria, învățătorul Handra, a înșeles că în afară de apostolatul din țară, are și o altă datorie: meștinerea și consolidarea sentimentului nașional la frații rămași dincolo de hotare.
 Și cu o mână de fete și feciori din Vârșandul românesc, organizați într'o asociație corală, a trecut granița, mergând la Gyula, unde, la Sf. Maria, a dat cu corul, minunate răspunsuri la Sf. Liturgie.
 Frumșetea răspunsurilor și execuția ireproșabilă, au impresionat adânc pe românii, din a căror suflet, cozile de tot or niciodara nu vor putea stărpi dragostea față de neamul românesc și de limba românească.
 Noi, cari ne dăm seama de manoperele ungariel pentru desnaționalizarea românilor, nu putem să nu salutăm cu multă bucurie, activitatea dascălului Gheorghe Handra din Vârșand.
 Avem ferma convingere că nu se va mulțumi numai cu acest frumos și românesc început.
 Îi dorim continuare norocoasă a activității începute, iar despre cozile de topor din Ungaria, vom mai vorbi, pe larg și documentat, în curând.
 coresp.

Școala Normală de Băești scoasă din izolarea de până acum.

Săptămâna aceasta a adus o solușionare definitivă a nesiguranței generale în care plutea opinia publică, cu privire la soartea localului desfiinșatei Școale Normale de Fete.
 Nu se știa anume, dacă edificiul va fi dat Normalei de Băești — săvârșindu-se prin asta un act echitabil, o reîntegrare în vechile drepturi, — ori, după cum se ștonia, va fi transformat superbul edificiu școlar în spital de tuberculoși, ceea ce ar fi însemnat pur și simplu, o crimă. Deall- fe situarea bolnavilor incurabili în plin mediu școlăresc a fost o idee lansată în vid, dovadă că orice minte întregă a repudial-o.
 Localul a revenit Școalei Normale de Băești din Gai, Zicem „a revenit”, căci acest edificiu a fost construit, cu vreo 30 de ani înainte, de statul maghiar, pentru uzul unei școale de învățatori care a și funcționat până în 1918. După unire a stat gol un timp oarecare, fiind ocupat mai târziu de Școala Normală de Fete, nou înfiinșată. Tot în acest timp, vechea Preparandie Ortodoxă — precursora actualiei școale — a fost ridicată la situașia de școală normală de stat și ca atare, firesc ar fi fost ca dela preluarea imperiului de către statul român, să între în toate drepturile Școalei Normale de Stat care a funcționat până în 1918. Nu s'a făcut. Fapt e, că în urma desfiinșării Normalei de Fete, care a căzut jertfă furibundei campanii de exterminare a trecutului guvern, Școala Nor-

APEL către creștinii binecredinșiosi din Arad.

Cu ajutorul lui Dumnezeu și din inițiativa și osteneala P. Sfinșitului Episcop GRIGORIE, Aradul va avea o nouă biserică ortodoxă, în suburbia Șega. Peste câteva săptămâni va fi predată destinașiei sale duhovnicești. Lipsa de fonduri însă, precum și sărăcia carțierului nostru muncitoresc nu îngădue isprăvirea ei, decât în chip provizoriu. Ne lipsește iconostasul, pictura, clopotele, cărțile sfinte, vestmintele proștești și atâtea obiecte de ritual, unele mai de lipsă decât celelalte.
 Cu scopul de-a ușura posibilitășile de înzestrare ale acestui sfânt locaș de conservare și desăvârșire morala și religioasă, — adădșăm cel mai sincer și mai călduros apel tuturor creștinilor, cari mai în-

teleg să-și arate credința în fapte, societășilor religioase și reununilor de femei, ca să ne vină în ajutor fiecare cu a- cele obiecte, pe cari pot să le dea cu inimă bună — ca parte a sufletului, — pentru trebuința, podoaba și slava bisericești noastre. Orice dar este binevenit și se primește la oficiul parohial din Arad-Șega (Casa Culturală „Grigorie Episcopul”).

Numele dăruitorilor va fi pomenit cu recunoștința și acț la gazetă, dar mai ales va avea amintire vecinică în carșea vieții și în rugăciunile pentru ctitorii și binefăcătorii tuturor sfințelor lui Dumnezeu biserice.

Consiliul parohial.

mală de Băești, a intrat în posesia localului, conform tuturor așteptărilor.
 Dascălii de mâine vor putea fi crescuși în spiritul civilizașiei citadine, vor beneficia mai intens de roadele focalului de cultură, care este orașul, vor fi mai apși pentru transplantarea și propagarea acestei culturi la sate.
 Dorim spor la muncă.
 N. P.

Adunarea Generală a Asociașiei Clerului „Andrei Șaguna”

În ziua de 20 Sept. se va deschide la Hălmagiu adunarea generală a Asociașiei Clerului ortodox „Andrei Șaguna”. Adunarea generală va avea următoarea ordine de zi și program:
 1. În ziua de 19 Septembrie, Luni, la orele 18, conferinșă pentru intelectualii din jurul Hălmagiului
 2. Tot Luni în 19 Septembrie, ora 20 seara, Dente în sfânta biserică din Hălmagiu, cu predică.
 3. În ziua de Marți 20 Septembrie, ora 8, Sfânta Liturgie împreunată cu Chemarea Duhului Sfânt și predică.
 4. La ora 10, deschiderea adunării în localul destinat.
 5. Raportul biroului despre activitatea Secșiei în anul 1931.
 6. Raportul casarului.
 7. Propuneri și eventuale interpelări.
 8. Alegerea pe un nou ciclu de 3 ani a președintelui, secretarului, casarului, membrilor în Comitetul Central și a membrilor Comitetului de Secșie.

Situația economică mondială

merge spre îmbunătățire.

Cercurile economice afirmă că se poate constata renașterea încrederii în cercurile comerciale, bazată în primul rând pe ridicarea constantă a prețurilor unei serii întregi de materii prime. Impresiunea aceasta optimistă este confirmată de

mersul burselor la New-York, Paris și Berlin. Convingerea aceasta coincide cu rapoartele marilor bănci germane, care afirmă ca punctul cel mai critic al depresiunii e depășit și că situația economică mondială ar relua o tendință ascendentă.

INFORMAȚIUNI.

Amendă de 24 milioane. Se știe că în cuprinsul întregii țări, se comit zi de zi mari contrabande, cari păgubesc statul, sau regiile autonome, cu sume fantastice. În privința aceasta C. A. M. are parte... leului. În ținuturile bănățene, afacerile de felul acesta sunt cam puține, deoarece, agentul este priceput și cinstit. Am avut ocazie de a mai scrie aci despre d. Rista Petru, așa că el ne este o veche cunoștință. Energic și priceput, puține sunt cazurile cari îi scapă.

La Orșova, i s'a părut că pontonierul dunărean Tudor Popescu și căpitanul vasului „Stefania” care face cursa Viena—Constantinopol, ar cam avea pe suflet câteva Kgr. de pietre pentru brichete, precum și țigări streine etc. Și pentru a-i prinde, a vândut înghetată în portul Orșova timp de 5 săptămâni, până când a fost convins de vinovăția celor amintiți mai sus.

Și o scurtă percheziție pe vasul „Stefania” a dat rezultate frumoase: 80 kgr. brichete, 200.000 țigări streine și câteva mii brichete austriece. În total o amendă de 24.000.000.

Contrabandă la Lugoj. Tot d. Rista Petru, a descoperit la Lugoj o contrabandă de pietre de brichete. În 28 Aug. în hall-ul hotelului Simplon din Lugoj, a fost arestată contrabandista Sida Melca, găsindu-i-se într-o valiză 3 kgr. pietre de scăpărat. După dresarea actelor necesare, și a procesului verbal de amendă — 400.000 lei — a fost înaintată Parchetului Arad.

Moneta metalică. Conform circularei No. 48976 a Băncii Naționale, comunicată Camerei de Comerț și de Industrie din Arad, toate sucursalele și agențiile Băncii Naționale sunt obligate de a primi dela Administrația Financiară orice cantități de monedă metalică, deasemenea și dela clienții ce-și achită o datorie către Banca Națională. Dela bănci și particulari pt. dispozițiile lor se primește numai până la Lei 3.000 de operațiune.

Iar răscoale în Spania. În regiunea Olla Delaveru, 300 țărani au încercat să pună mâna pe recolta morilor din imediata apropiere. A intervenit însă garda civilă și recolta s'a prezentat astfel: 25 răniți, unii în stare gravă.

Legea administrativă votată 1930 de către actualul guvern, și modificată de către d. Argetoianu, a fost modificată din nou în sensul dorit de național-tărănișii, după promulgare, legea va fi pusă în aplicare.

Deschiderea anului școlar la școlile secundare din Arad, va avea loc în 15 Septembrie a. c. orele 9 dim. în cadrul solemnităților obișnuite.

Tot conversiunea sireaca. Se știe că trecutul guvern, a votat o lege a conversiunii datoriilor agricole, pe care actualul guvern intenționează să o modifice. Consfătuirile pentru o modificare așa cum cer interesele țării, se țin lant, discutate fiind diverse proiecte. Românii au însă un proverb plastic: unde sunt multe moașe, copilul rămâne cu... el netăiat.

La școala de notari din Arad, examenele de admitere încep în 12 Sept. c. Pentru 80 locuri, sunt peste 200 candidați.

† Titus Giorogariu. O figură cunoscută arădănilor, și-a pus capăt vieții în zilele trecute. Mobilul sinuciderii a fost jena financiară în care se sbatea în ultimul timp.

Noul prefect al județului Timiș-Torontal Printre o recentă decizie ministertală, d. Dr. Coriolan Băraș, a fost numit prefect al județului T.-Torontal. D-sa e bine cunoscut și apreciat ca gospodar, căci a mai fost în fruntea județului în timpul trecutului guvernării național țărăniște.

Căți oameni au pierit în războaie. Ziarul „Il Popolo din Roma” a făcut o socoteală despre toți oamenii uciși în cele opt războaie din veacurile trecute. Iată lăceste socoteli: în războiul de șapte ani 554 mil; în războaiele revoluției franceze din anul 1789 au pierit 1 milion 400 mil; în războiul Crimeei 780 mil; în războiul ruso-japonez 620 mil; în războaiele din Balcani 110 mil; și în fine în războiul cel mai mare din 1914 au pierit 23 milioane de oameni. Lugu-bră număratoarele!

Iar conflicte armate Cu toată activitatea pacifică a Ligii Națiunilor, conflictele armate uverturile războalelor sunt dese. Acum, trepele boliviene, după ce au încălcat mai întâi teritoriul argentinian în regiunea Tomosa, pregătesc reocuparea postului Roja Silva, drept răspuns atacurilor paraguayene.

La Cluj s'a deschis congresul general al avocaților... Să vezi acolo vorbiri și vorbe goale.

Congresul Național Bisericesc va fi convocat în sesiune ordinară la 14 Octombrie a. c. pentru a se constitui, pe un timp de 6 ani. După formalitățile de constituire va fi convocat colegiul electoral pentru alegerea unui Episcop în locul vacant din eparhia Hulo.

Rugăm călduros pe onorații abonați în restanță cu plata abonamentului pe 1931, să-și achite obligațiunea.

Cei din oraș pot plăti, contra chitanță, d-lui Miloș Tip. Diecezană str. Eminescu 18, iar cei din provincie prin mandat poștal adresat ziarul „Aradul”.

Post vacant La liceul „Moise Nicoară” din Arad, e vacant postul de portar (independent). Condițiunile se pot vedea în fiecare zi în cancelaria liceului. Petițiile se vor înainta până la 21 Sept. c.

Dr. Liviu Hălmăgean, medic dentist, își anunță Onor. pacienți, că și-a mutat cabinetul dentar în str. Consistorului No. 8, unde consultă la orele obișnuite.

Licitație. În zilele acestea se licitează confecționarea scaunelor și a obiectelor de tâmplărie din biserica ort. rom. din Arad-Șeșea. Informațiuni se primesc dela oficiul parohial local.

Poșta Redacției.

Petrică—Cerbeiu. Dacă ai intrat în hora joacă... exper-tule. Să nu uiți însă ce ai promis când ai piecat, pentru că o sa intri în altă horă aceasta însă... alimentară.

Dr. Dr. IOAN PESCARIU

prim medic al spitalului județean s'a reîntors din concediu, consultații primește la orele obișnuite în Str. Crișan 10. Arad.

Insemnări.

N'aș vrea să fi fost în pielea lui Columb, cu o zi înainte de-a se fi arătat pământul.

„Scriitorule, să nu-ți închipui că dacă nu dai nimica la iveală, eu am să cred că stat acasă și cizelezi!”

Adoptă în viață, atitudinea cam obosită a domnului distins pe care nimic nu-l epatează.

Se pare că recunoștința e un sentiment subaltern, iar ingratitudea una din formele libertății, ale progresului: numai părăsind pământul care te-a creat, te poți ridica în slavă.

Din veciile supușilor săi, tiranul inteligent face complicități virtuților sale.

Publicațiune.

În vederea formării tabelor de recensământ a bicicletelor pe anul curent, să invitați toți acei cari nu mai posedă bicicletele, fiind distruse, vândute, pierdute, etc. și până în prezent nu au comunicat aceasta ca să fie șterse de pe numele lor, ca în termen de trei zile să comunice Chesturii Poliției, Secția Circulației contrar vor fi arestați.

Sf. Tesici
Dermatolog—Urolog
↓
S'a mutat în
Str. Horia Nr. 7

Curățitorie eficientă!
văpsește și curăță haine de lână și mătasă pentru dame și domni, văpsitorie chimică.
K N A P
10 Str. Episcop Radu și Str. Brăteanu.

Citiți și răspândiți ziarul:
„ARADUL”

Din cauza mutării mele la București
îmi vând toată marfa pe un
preț cât se poate de minimal

M. Fischer

magazin de sticlărie și
porțelanuri P. CRUCEA
ALBĂ : : : : : :

Cel mai potrivit timp
de a cumpăra ieftin.

Allo? Allo? Allo? Unde vă grăbiți? La magazia de ghetă
Aconiu unde a sosit un transport de ghetă dela București C. Victoriei pentru
toamnă și iarnă, cele mai elegante și moderne lucrate numai de mână cu
prețurile cele mai reduse. **U l t i m a m o d ă.**
Magazia de ghetă VASILIU ACONIU, Str. Brătianu No. 2 Arad.